

การสมาทานอุโบสถศีล

หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

...ในวันพระวันศีล สนใจกันแต่วันเสาร์วันอาทิตย์ เลยหมუნ
ไปตามสากลเขาส่วนมาก ไม่ช่วยกันรักษาขนบธรรมเนียม
ประเพณีของพระพุทธศาสนาไว้เลย ใ้เรื่องวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕
ค่ำนี้ มันมีมาในพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ที่ล่วง
แล้วมา และที่จะมีต่อไปเบื้องหน้าโน่นก็เหมือนกันนะ ไม่ใช่เพียงมี
แต่พุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าของเรานี่เท่านั้นนะ เพราะฉะนั้น
แหละ วัน ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำเนี่ย จึงชื่อว่าเป็นวันอุโบสถโดยแท้จริง
ท่านผู้สร้างบารมีทั้งหลาย ท่านก็ถือเอาวัน ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำนี้เป็น
วันรักษาอุโบสถศีลของผู้ครองเรือนทั้งหลาย

แม้แต่พระพุทธเจ้าของเรา ตอนที่พระองค์เสวยพระชาติเป็น
พระมหาชนกนะ ไปค้าในสำเภาแตก แล้วก็แหวกว่ายอยู่ใน
มหาสมุทรทะเล ถึงวันที่ ๗ มองขึ้นท้องฟ้า เห็นพระจันทร์เต็ม
ดวง ก็เลยเข้าใจว่าวันนั้นเป็นวันอุโบสถ วัน๑๕ค่ำ อมน้ำทะเล
บัวนปากล้างปากแล้วก็สมาทานอุโบสถศีลด้วยตนเอง ด้วย

อาณิสงส์ที่สมาทานอุโบสถศีลนั้น ก็ร้อนถึงเทพธิดาผู้รักษา
มหาสมุทร เทพธิดานั้นจึงได้เหาะตรวจดูห้องน้ำมหาสมุทรไป ก็
จึงไปเห็นพระมหาชนกโพธิสัตว์ลอยคออยู่กลางน้ำมหาสมุทร
ทะเล ก็จึงได้ซักถามกัน ทดลองความจริงใจว่าท่านจะแหวกว่าย
ไปทำไม มหาสมุทรกว้างใหญ่ไพศาล มองไม่เห็นฝั่งเลย ถึงจะ
แหวกว่ายไปยังไงก็ไม่พ้นหรอก ทำไมจึงมาแหวกว่ายอยู่อย่างนี้
มหาชนกโพธิสัตว์ก็ตอบเทวดาว่า ธรรมดาบัณฑิตทั้งหลายก็
ต้องทำอย่างนี้แหละ ไม่ควรที่จะปล่อยให้ชีวิตของตนแตกดับไป
โดยที่ตนไม่ได้พยายามช่วยตัวเองเลย คนที่หมดหวังในชีวิต โดย
ไม่ได้พากเพียรพยายามช่วยตนเองเลยนั้น แสดงว่าคนสิ้นคิด
คนไม่มีความคิดเลย คนไม่มีความอดทน อันนั้นไม่ใช่วิสัยของ
นักปราชญ์ เมื่อมหาชนกตอบเทวดาอย่างนั้น เทวดาก็พอใจ
มาก ก็จึงลงไปอุ้มเอาพระมหาชนกนั้นขึ้นไปวางไว้แทนบัลลังก์
ของกษัตริย์เมืองตักศิลาในครั้งนั้น บุญก็บันดาลให้รถเสี่ยงทนาย
ให้วิ่งมาเกยเอา ไปเสวยราชครองเมืองตักศิลาอยู่ครั้งนั้นนะ
เนื่องจากว่าพระมหากษัตริย์องค์ก่อนนั้นสวรรคตไป

นี่แหละการรักษาอุโบสถศีลนี้ จึงได้ชื่อว่าเป็นธรรมเนียม
ของนักปราชญ์ทั้งหลายตั้งแต่ไหนแต่ไรมา แม้ว่าพระพุทธเจ้าไม่
บังเกิดขึ้นในโลก แต่ท่านผู้สร้างบารมีทั้งหลายท่านก็รักษาศีล ๕
ศีลอุโบสถตามกาลเวลาอย่างว่านี่แหละ พอผู้ที่สร้างบารมี
ทั้งหลายมาระลึกได้ ถึงจะไม่มีพระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้น แต่มันก็มี
พวกฤาษีดาบสแนะนำสั่งสอนเอา ให้รู้จักข้อวัตรปฏิบัติ

อย่างในตระกูลกษัตริย์ ศากยะราช คือตระกูลพระพุทธเจ้า
ของเราเนี่ย เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่อุบัติบังเกิดขึ้น ในตระกูลของ
พระพุทธเจ้านี้ก็พากันไปนับถือกบิลดาบสนั้นเป็นอาจารย์ ผู้ให้
ศีล ๕ หรือ ศีลอุโบสถ ถึงวันอุโบสถมา ท่านก็ไปสมาทานอุโบสถ
กับกบิลดาบส ได้แก่พระเจ้าสุทโธทนะ กับพระนางสิริมหา
มาयाเทวี และพระญาติพระวงศ์ผู้ใหญ่ เมื่อพระพุทธเจ้าอุบัติ
บังเกิดขึ้นใหม่นั้น กบิลดาบสก็เข้าไปในพระราชวัง ไปขอดูพระ
ราชโอรส พระเจ้าสุทโธทนะก็ให้แม่เลี้ยงนางนมเอาอุ้มมาให้พระ
ฤาษีได้ดู พระฤาษีดูบุคลิกลักษณะของพระองค์แล้วก็ได้กราบ
ลงไป พอกราบลงไปแล้วก็ร้องไห้ เมื่อมีผู้ถามว่าทำไมจึงร้องไห้

ร้องไห้เพราะว่าพระราชกุมารนี้เจริญวัยใหญ่โตขึ้นมา แล้วจะได้ออกบวช จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในโลก แต่ข้าพเจ้าจะมีอายุอยู่ไปไม่ทันถึงนั้นเลย ก็จะหมดอายุก่อนแล้ว น่าเสียดาย

อันนี้แหละธรรมดาที่ท่านผู้รู้ทั้งหลายเป็นอย่างนี้แหละ เมื่อท่านรู้จักว่าคนนี้เป็นคนมีบุญ เป็นคนดี ถึงแม้จะเป็นผู้มีอายุมากกว่าตั้งหลายเท่าก็ยอมกราบยอมไหว้ แม้พระเจ้าสุทโธทนะผู้เป็นพระบิดาของพระองค์ตอนไปแรกนาขวัญนั้นนะ พระองค์ไปนั่งสมาธิอยู่ใต้ต้นหว่านนั้น จิตบรรลุถึงปฐมฌาน จึงเอาพวกเงาไม้หว่านนั้นไม่สามารถที่จะส่ายไปตามเวลาบ่ายได้เลย เงาไม้หว่านคงที่ พระเจ้าสุทโธทนะได้เห็นบุญญาภพของพระสิทธัตถะราชกุมารอย่างนั้น ก็นั่งคุกเข่าลงกราบพระราชโอรสของตน

นี่แหละลองพิจารณาดู ท่านผู้เป็นนักปราชญ์ท่านไม่ถือเนื้อถือตัว ถือเอาความดีเป็นที่ตั้ง เมื่อท่านผู้ใดมีคุณสมบัติอันดีงามเหนือกว่าตนอย่างมากมาแล้ว ถึงจะเป็นผู้มีอายุหย่อนกว่าก็ตาม ก็แสดงความเคารพนับถือ เป็นอย่างนั้น อันบุคคลผู้ที่ไม่ถือเอาเหตุผลเป็นประมาณ หรือไม่ถือเอาความดีเป็นหลักอย่าง

นี้แล้วก็ แม้ว่าผู้ นั้นจะมีคุณสมบัติดีวิเศษยังไงก็ตาม ถ้าตนมี อายุมากกว่าแล้ว ก็ไม่ได้แสดงความเอื้อเฟื้ออ่อนน้อมอะไรต่อ เลย กลัวเสียเกียรติ เค้ามียุคน้อยกว่าตน อย่างนี้แหละคน ธรรมดาสามัญทั่วไป ไม่ได้ถือเอาความดีเป็นเครื่องเทิดทูน หมายความว่าอย่างนั้น

ที่นี้นักปราชญ์ทั้งหลายนั้นท่านถือเอาความดีเป็นเครื่อง เทิดทูนชีวิตจิตใจของตน ท่านเกลียดต่อความชั่ว ขึ้นชื่อว่าความ ชั่วแล้ว รู้แล้วว่านี่คือความชั่วอย่างนี้แล้วก็ ไม่ปรารถนาจะทำ มันเลย หาทางหลีกเลี่ยง อันนี้แหละเรียกว่าเป็นนิสัยของ นักปราชญ์ บรรดาพวกเราที่เป็นพุทธศาสนิกชนอย่างนี้แหละ แสดงความเลื่อมใสในพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึกอย่างนี้ ก็ สมควรที่จะบำเพ็ญตนเป็นนักปราชญ์ ไม่ควรที่จะแสดงตัวเป็น แต่ปุถุชนอยู่เรื่อยไป นี่เราเป็นสาวก สาวิกาของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงวางพระองค์อย่างไร ทรงแนะนำสั่งสอนให้วาง ตนอย่างไร เราก็พยายามตัดจิตนิสัยของเราให้ลงสู่ธรรมวินัย

คำสอนของพระพุทธเจ้าให้เต็มความสามารถของตน นี่แหละจึง
เรียกว่าเป็นผู้มีความเชื่อเลื่อมใสและเคารพอย่างจริงใจ

ถ้าหากว่าเราไม่โน้มตนลงสู่ธรรมสู่วินัยอย่างว่านี้นะ ก็เลส
มันก็ไม่เบาบางลงไปได้เลย นั่นแหละ เพราะฉะนั้นเรื่องมานะที่จิ
จึงชื่อว่าเป็นที่รวบรวมไว้ซึ่งกิเลสบาปกรรมกิเลสทั้งหลาย ขอให้
พากันเข้าใจ ความเป็นผู้อ่อนน้อมต่อธรรมต่อวินัยอันนี้เป็น
อุบายกำจัดกิเลสบาปกรรมให้เบาบางออกไปจากจิตใจ
เพราะว่าเรื่องศีลธรรมนี้เป็นของอ่อนละเอียดนิมนวล สงบเย็น
ไม่แข็งกระด้าง ดังนั้นถ้าเราไม่โน้มกาย น้อมวาจา น้อมใจลง
ไปสู่ธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ นั่น มันก็ไม่มีอันใดที่จะ
มากำจัดกิเลสบาปกรรมออกไปได้

เฮ้อ ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น ธรรมดาไม้อ่อนเนี้ย ลมพัดมา มัน
ก็ล้มลงไปไม่ใช่หรอ บางคนก็อาจจะคิดอย่างนั้นนะ อันอย่าไป
เปรียบเทียบเอาไม้ เอาธรรมชาตินั้นมาใส่กับธรรมะอันเป็นฝาย
กุศล มันเข้ากันไม่ได้ คือหมายความว่ากิเลสบาปกรรมทั้งหลาย
นั่นนะ มันก็ใจของเรานั่นแหละเป็นผู้สร้างขึ้น เมื่อใจสร้างมันขึ้น

มาแล้ว ก็เลสบาปกรรมเหล่านั้นมันก็ทำให้แข็งกระด้าง
กระเดื่อง นี่ มันเป็นอย่างนั้น ทีนี้เมื่อบุคคลมาเห็นโทษของกิเลส
บาปกรรมเหล่านั้นว่ามันจะพาตนให้ทำกรรมอันชั่วหนักเข้าไป
เรื่อยๆ จะพานำตนไปสู่ทุกข์ในวัฏสงสารนี้ ไม่รู้จักจบจักสิ้น เมื่อ
ผู้ใดรู้อย่างนั้นแล้ว ก็พยายามน้อมกายวาจาใจของตนลงสู่ธรรม
สู่วินัยคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านี้ เมื่อใจมันฝักใฝ่หรือมันติดดื่ม
ในธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเข้าไปแล้วอย่างนี้ มันก็จะทิ้งซึ่ง
ความโลภ ความโกรธ ความหลงอันนั้น ไม่สะสมกิเลสเหล่านั้น
ให้หนาแน่นขึ้นในจิตใจของตน เป็นอย่างนั้นเรื่องมันนะ

เพราะว่าคนเรานี้แหละ ถ้าหากว่าเรามองหาใครซึ่งไม่มี
คุณสมบัติเหนือกว่าตนมากมายแล้ว มันไม่ยินดีที่จะนอบน้อม
เลย ไม่พอใจที่จะเคารพนับถือเลย นิสัยปัจจัยของมนุษย์เรา
มันนะ เป็นมาแต่ไหนแต่ไร เป็นอย่างนั้น ดังนั้นแหละท่านผู้ที่จะ
เป็นผู้นำสัตว์โลกทั้งหลายให้พ้นจากทุกข์นะ จึงต้องสร้างบารมี
เอามากมาย จนว่าพระบารมีธรรมอันนั้นแก่กล้าเต็มบริบูรณ์
ตามพุทธภูมิ ภูมิของพระพุทธเจ้าแล้ว นั่นแหละพระองค์จึงได้

ตรัสรู้ เมื่อตรัสรู้แล้วก็ประกอบไปด้วยคุณธรรม ๑๐ ประการนะ
ซึ่งไม่มีในพระสาวกเลย ที่ท่านเรียกว่าทศพลญาณ พระองค์ทรง
ไว้ซึ่งพระญาณ ๑๐ อย่าง

พระญาณอันสำคัญที่สุดก็คือพระสัมพัญญุตญาณ แปลว่า
ญาณที่หยั่งรู้สัมพญายธรรมทั้งหลาย สุดท้ายก็เรียกว่ารู้อริยสัจ
ธรรมทั้ง ๔ อันนี้แหละ นับว่าเป็นพระปรีชาญาณอันสำคัญนะ
ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย คือว่าพระองค์ค้นพบอริยสัจธรรมทั้ง
๔ ก่อนคนอื่นทั้งหมด แล้วก็ไม่มีใครแนะนำอุบายต่างๆให้
พระองค์เลย พระองค์ใช้ความสามารถของพระองค์ พากเพียร
พยายามไป ก็ถึงได้รู้แจ้งในอริยสัจธรรมทั้ง ๔ นี้ได้ เหตุนี้ท่าน
จึงเรียกว่าเป็นอัจฉริยบุคคล แปลว่าบุคคลที่น่าอัศจรรย์มาก
อัศจรรย์ความเพียร ความพยายาม ความอดทนของพระองค์นั้น
แหละ อัศจรรย์พระปัญญาอันยิ่งเหนือมนุษย์และเทวดา
ทั้งหลายนั้น

ก็ถึงขนาดนั้นแหละ มนุษย์และเทวดาทั้งหลายผู้มีเกียรติมี
ยศชื่อเสียง เช่นพระราชา มหากษัตริย์ เศรษฐี มหาเศรษฐีพวก

เนี่ย ก็จึงได้ยอมเคารพนอบน้อมต่อพระองค์ นอกจากนั้นแล้วก็ได้แก่พวกฤาษีดาบส อะไรที่ถือตัวว่าตนผู้มีฤทธิ์มีเดชอยู่นั่นน่ะ ก็ต้องได้ไปยอมนอบน้อมต่อพระองค์ สำหรับท่านผู้มีบารมีแก่กล้าแล้ว ก็ได้ขอบวชในสำนักของพระองค์ บวชแล้วบำเพ็ญไปไม่นานท่านก็ได้สำเร็จอรหัตต์ หมู่นี้ก็ล้วนตั้งแต่ได้ลดทิฐิมานะของตนลงทั้งนั้นแหละ ที่ตนสำคัญว่าตนดีมาแต่ก่อนนั้นน่ะ ลดทั้งหมดเลย ไม่เอา นั้นแหละ มายอมรับเอาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านี้ ยกใส่เกล้าเข้าใส่หัว ประพฤติปฏิบัติตามด้วยความไม่ประมาท

ถ้าเป็นฆราวาสนิสัยก็น้อมเอาทานมัยนี้เข้าไปตั้งไว้ในจิตใจของตน ยินดีในการบริจาคทานทุกเมื่อ นั้นแหละ น้อมเอาศีล ๕ ศีลอุโบสถไปใส่ใจไว้ รับปฏิบัติตามด้วยความไม่ประมาท อย่างนี้แหละ น้อมเอาสมาธิภาวนานี้เข้าไปไว้ในใจ คือว่าฝึกหัดนั่งสมาธิภาวนาตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ สำหรับฆราวาสก็ลองฟังดูซิ ทาน ศีล ภาวนา ไม่ใช่ว่าภาวนาแต่ภิกษุสามเณรเท่านั้นน่ะ แม้ผู้ครองเรือนก็ภาวนาเหมือนกัน

แต่คนส่วนมากน่าจะไม่ค่อยสนใจเลย สนใจแต่กินๆทานๆไป ตามประเพณีเท่านั้นแหละเป็นส่วนมาก แม้แต่ศีลนี้ก็ไม่น่าสนใจกันเลย เอาแต่มันจะได้ เอ้า ถ้าเข้าวัดที่หนึ่ง ก็สมาทานศีล ๕ เสียครั้งหนึ่ง แล้วก็แล้วไป เมื่อออกจากวัดไปแล้ว ศีล ๕ ก็ฝากไว้กับพระ ไม่ได้เอาติดตัวไปในบ้านเลย อย่างนี้มีอยู่ถมไปเป็น อย่างนี้ น่าทุเรศ อันนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้ซาบซึ้งในคุณของ ศีลด้วยปัญญาของตนเองเลย ไม่ได้มองเห็นว่า ศีลอันนี้เป็น สมบัติอันล้ำค่าสำหรับชีวิตของตนนะ ไม่ได้คิดเห็นเลย คน ส่วนมากน่าจะนึกว่าเป็นประเพณีเฉยๆ รับศีลก็รับไปตามประเพณี เท่านั้นแหละ เมื่อเลิกจากวัดวาอารามไปแล้วก็แล้วไปเลย ก็ยัง ไปทำความชั่วอยู่เหมือนเดิม อย่างนี้มีอยู่ถมไป เป็นอย่างนั้น

ความจริงนะ ศีลน่าจะเป็นสมบัติอันล้ำค่าจริงๆอ่ะ เพราะผู้ใด มีศีลแล้ว ผู้นั้นจะเป็นผู้ไม่ทำบาป ผู้ไม่ทำบาปแล้วก็ชีวิตนี้มันก็จะไม่หมุนไปสู่ทุกข์ทั้งในปัจจุบันและเบื้องหน้า ละโลกนี้ไปแล้ว ถ้าหากว่ามันจะต้องไปเกิดอีกก็เกิดในสถานที่มีความสุขความ เจริญยิ่งๆขึ้นไป เช่นสวรรค์ดังที่ตำราท่านกล่าวไว้ นั่นแหละ คน

ทั้งหลายไม่ได้น้อมจิตคิดพิจารณาให้เห็นคุณค่าของศีลว่าเป็น
ของประเสริฐ จะนำชีวิตของตนให้บรรลุถึงซึ่งความสุขอันยั่งยืน
นาน นี้ คนทั้งหลายมาติดแต่ความสุขชั่วคราวอยู่อย่างนั้นแหละ
พอมาเกิดมาเป็นคนแล้ว มีอวัยวะร่างกายสมบูรณ์ กินก็ได้ นอน
ก็หลับ พื่อนรำซบร้องดีดสีตีเป่าอะไรก็ได้ อย่างนี้แล้วก็ถือตนมี
ความสุขสบาย แล้วก็ลืมเสีย ลืมศีลลืมธรรม ลืมบุญลืมหยาปไป
เลย ตนทำบาปอยู่ก็ 모르ตัว อย่างนี้แหละ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วมัน
จะก็นำตนให้พ้นทุกข์ได้อย่างไรอะ เกิดไปชาติใดก็จะไปเสวย
แต่ทุกข์จากกระทำบาปกรรมอันนั้น ไม่รู้จักละ ไม่รู้จักถอน เลย
ไม่คิดที่จะละบาปเลยในชีวิตนะ คนส่วนมากเป็นอย่างนั้น

ดังนั้นในที่นี้จึงขอเตือนเพื่อนพุทธบริษัททั้งหลาย ขอให้
สำนึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้ให้มาก นึกถึงคำสอนของ
พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้านั้นพระองค์เจ้าตรัสรู้แจ้งแทงตลอด
เรื่องบาปบุญคุณโทษจริงๆ ถ้าหากว่าพระองค์ไม่รู้อันนั้น
พระองค์ไม่ได้ทรงแนะนำสั่งสอนพุทธบริษัทเลย เหมือน
อย่างเช่นพระองค์เจ้าเสด็จออกบวชที่แรกนั้นแหละ เมื่อยังไม่ได้

ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ไม่ได้สอนคนเลย และก็ไม่ได้
ประกาศความตรัสรู้อะไรให้ภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ นั้นฟังเลย

เมื่อพระองค์ตรัสรู้แล้ว เสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ที่ป่า
อิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้กับเมืองพาราณสีนั้นนะ ภิกษุปัญจ
วัคคีย์ทั้ง ๕ ก็ยังไปต่อว่าพระองค์ เมื่อพระองค์ประกาศว่าจะ
แสดงธรรมให้ฟังอย่างนี้ อัญญาโกณฑัญญะก็คัดค้านพระองค์
ว่าพระองค์นั้นไม่ได้ตรัสรู้เลย เพราะว่าคลายความเพียร เวียน
มาเป็นคนมักมาก ไฉนจะได้ตรัสรู้ อย่างนี้แหละ เมื่อพระองค์เจ้า
ทรงตักเตือนว่า ไอ้คำพูดเช่นนั้นนะ เราเคยพูดมารีเปลา่ตั้งแต่ที่
ล่องแล้วมา ตั้งแต่เรากับท่านทั้งหลายอยู่ด้วยกันนะ เราได้เคย
พูดอย่างนี้หรือไม่ ให้ทบทวนดู เมื่อท่านเหล่านั้นทบทวนดู ก็
ปรากฏว่าพระองค์ไม่ได้พูดอย่างนั้นซักทีเลย พระองค์ไม่ได้พูด
ว่าพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว อย่างนี้นะ ไม่มีเลย ดังนั้นแหละ ปัญจ
วัคคีย์ทั้ง ๕ นั้น จึงได้สำคัญว่าพระองค์เป็นผู้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิ
ญาณแล้วจริงๆ จึงได้แสดงความเคารพกราบไหว้ ยอมตน ที่จะ
ฟังธรรมคำสอนของพระองค์ อย่างเนี่ยนะ

ถ้าหากว่าท่านภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ นั้นนะ ไม่ยอมเคารพ
หรือว่าเชื่อถือถ้อยคำของพระองค์ ที่พระองค์ทรงแสดงว่า
พระองค์เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วนั้น พระองค์ก็จะไม่แสดง
ธรรมให้แก่ฤาษีทั้ง ๕ นั้นเลยแหละ เพราะว่าถึงแสดงไปแล้วมัน
ก็ไม่สามารถที่จะรู้แจ้งได้เลย เนื่องจากว่าจิตใจแข็งกระด้าง
กระเดื่อง ไม่เชื่อไม่เคารพ ลองพิจารณาดูซิ ความเคารพนอบ
น้อม ความเชื่อนี้ นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากที่จะให้คนเราได้
บรรลุถึงกุศลธรรมต่างๆ นับแต่โลกียกุศลไปจนถึงโลกุตตรกุศล
นั้นแหละ มันเกิดขึ้นได้ด้วยอาการที่เราเคารพอ่อนน้อมลงไป
จริงๆ

น้อมตนลงไปต่อทานอย่างนี้แหละ ก็อย่างที่พระพุทธเจ้า
แนะนำไว้ นั้นแหละ ก่อนจะให้ทานก็ยกของทานจบศีรษะก่อน
นั้นแสดงว่าเราเคารพต่อทาน เราเชื่อว่าทานนี้มีผลดีจริง ผลทาน
นี้จะอำนวยความสุขให้เราจริง เนี่ยเราจึงได้แสดงความเคารพ
ต่อทานนั้นก่อน จึงได้น้อมเข้าไปถวายผู้รับ นั้นแหละ เราน้อม
ตนต่อศีลอย่างนี้แหละ ตอนที่เราจะรักษาศีล เราก็ได้กราบได้ไหว้

ได้อารานาศีลเข้าไป นั่นแสดงว่าพอใจที่จะรับเอาศีลนั้นไป
ปฏิบัติตาม จึงได้กล่าวคำอารานาต่อพระ ขอให้พระท่าน
ประกาศศีลให้ ให้ท่านเป็นสักขีพยาน ว่าพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย
จะรักษาศีล ๕ หรือว่ารักษาศีลอุโบสถ อันประกอบไปด้วยองค์
๘ ประการ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ จะไม่ให้ขาด ไม่ให้ต่าง ไม่ให้
พร้อย

นี่แหละ มันเป็นความสัตย์ความจริงนะ เราตั้งความสัตย์
ความจริงลง ก็เป็นการแสดงความอ่อนน้อมต่อศีลจริงๆ เมื่อ
สมาทานแล้วก็สำรวมระวังตนจริงๆ ไม่ให้ศีลมันต่างมันพร้อย
อย่างนี้มันก็มีอันสงส์มากแล้วบัดนี้นะ การรักษาศีลนั้นนะ
เพราะว่าเราต้องน้อมกาย วาจา ใจ ลงต่อศีลจริงๆ ถ้าหากว่าไป
ใจแข็งกระด้างกระเดื่องเข้าไปแล้ว ชักหน้อยศีลก็ขาดแหละบัดนี้
นะ รักษาศีลไว้ไม่ได้เลย เป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นแหละ อันชีวิตของคนเรานี่ ที่มันจะถึงซึ่งความ
บริสุทธิ์ผุดผ่อง จากกิเลสบาปธรรมได้ ก็เพราะอาศัยการที่เรายึด
มั่นอยู่ในข้อปฏิบัติสามประการนี้เอง ถ้าเป็นพระภิกษุสามเณร

ก็เป็นผู้มั่นอยู่ใน ศิล สมาธิ ปัญญา ถ้าเป็นทายก ทายิกา ก็เป็น ผู้ตั้งมั่นอยู่ในทาน ในศีล ในภาวนา โดยความไม่ประมาท ทำ ความพอใจในข้อปฏิบัติอย่างนี้ อย่างแก่กล้าดีเดียว ไม่ใช่พอใจ ธรรมดา พอใจอย่างหนักแน่นเลยอ่ะ ในชีวิตของเราจะไม่ละ เว้นจากข้อปฏิบัติอันนี้เลย นี่สมาทานมันลงไปอย่างนั้นจริงๆ

เมื่อผู้ใดสมาทานมันลงไปอย่างนั้นแล้ว ลงมือปฏิบัติไป ตามนั้นแล้ว บุญกุศลมันก็เกิดได้ตลอดเวลาเลย ในตัวของบุคคลผู้ นั้นก็เต็มไปด้วยบุญกุศลนะ เมื่อเป็นผู้สั่งสมบุญกุศลใส่ตนอยู่ เป็นประจำอยู่อย่างนั้นแล้ว บาปมันก็ไม่มีโอกาสจะแทรกแซง เข้าไปได้เลย นี่นั่นแหละ สาเหตุที่บาปมันจะหมดไปสิ้นไปจาก กาย วาจา ใจได้ ก็เพราะว่าบุคคลมาทำความพอใจในบุญกุศล ให้มากขึ้นเรื่อยๆ เข้า ไม่ได้ให้ทาน วัตถุ สิ่งของ ก็สำรวมในศีล ให้บริสุทธิ์ ไม่ล่วงศีล อันนั้นมันก็เป็นบุญกุศลส่วนหนึ่งแล้ว เข้า นอกจากให้สำรวมในศีลแล้วนั้น เราก็มีภาวนา เพราะว่าเรื่อง รักษาศีลก็ดี ภาวนาก็ดี ไม่ได้สิ้นเปลืองเงินทองข้าวของอะไรเลย เพียงแต่มาสำรวมกาย วาจา ใจของตนให้มันสงบระงับลงไป

จากความโลภ ความโกรธ ความหลงนี้ให้ได้ เรียกว่าทำให้กิเลส
เหล่านี้มันสงบลง แต่มันก็ยังไม่ขาดเด็ดลงไปได้ก่อนหรอก แต่
ขอให้มันสงบลงไป ให้มันอ่อนกำลังลง

นี่ เราต้องพยายามภาวนาตัดรอนมัน ให้มันเบาลงไปเรื่อยๆ
เช่นอย่างความโลภนี้มันก็พอเบาอยู่บ้าง คนผู้เลื่อมใสใน
ศีลธรรมแล้วซึ่งจะไปคิดอยากจะได้สมบัติผู้อื่นมาเป็นของตน
แล้ววางแผนข้อโกงหลอกหลวงเอาโดยทางทุจริตอย่างนั้น คงไม่มี
แต่ว่าเรื่องความโกรธนี่สิ ความโกรธเนี่ย ถึงแม้ว่าผู้รักษาศีลฟัง
ธรรมอยู่ มันก็ยังมีอยู่ในใจอยู่นี้ เมื่อใครพูดอะไรไม่สบกับ
อารมณ์แล้วมันก็หงุดหงิดขึ้นมา นี่มันมีอยู่ เพราะฉะนั้นต้องให้
สำรวจตรวจตราดูจิตใจของตนให้มากที่สุดทีเดียว ต้องสังเกตไปเป็น
ระยะๆไป ระยะเวลาที่มีอารมณ์ไม่ดีไม่งามกระทบกระทั่งเข้า
มานะ ตนมีสติควบคุมจิตได้เพียงไหน ไม่ให้จิตมันหวั่นไหวหรือ
ว่าหงุดหงิดหรือว่าโกรธไปในเรื่องนั้นนะ เรื่องไม่พอใจนั้นนะ ตน
ควบคุมจิตใจของตนได้เพียงไหน หรือว่าควบคุมจิตใจไม่อยู่ ถ้า
ตนสังเกตตนไปเรื่อยๆมันก็รู้ได้

พอรู้ว่าตนยังควบคุมจิตให้ตั้งมั่นต่อเรื่องนี้ยังไม่ได้ จิตยัง
หวั่นไหวไปอยู่ ตั้งสติสัมปชัญญะให้กระชับเข้าไปกว่านั้น
ระมัดระวังจิตใจของตน สำรวมจิตของตนให้แน่นแฟ้นไปกว่านั้น
แล้วใช้อุบายปัญญา สอนจิตใจให้เห็นโทษแห่งความโกรธ ความ
หงุดหงิดในจิตใจ แม้ไม่แสดงออกทางกายวาก็ตาม เพียงแต่
แสดงออกทางกิริยาใจ กิริยาของจิตใจนั้นมันก็เป็นชนวนที่จะให้
แสดงออกมาทางกาย วาจาได้เหมือนกันแหละ เมื่อมันก่อตั้ง
กิเลสเหล่านี้ให้มากขึ้นไปแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเราประพฤติ
ปฏิบัติเข้มงวดเข้าไปจริงๆ แล้วก็ระวังอย่าให้จิตมันหงุดหงิดเลย
เมื่อได้กระทบกับอารมณ์ที่ท่านเรียกว่าอนิฏฐารมณ์ อารมณ์ที่
ไม่ชอบใจนั้นนะ แล้วก็สะกดจิตไว้ ไม่ให้มันหวั่นไหวไปตาม
อารมณ์นั้นให้ได้ เมื่อเราสะกดมันไว้บ่อยๆ เข้าไปอย่างนี้ มันก็
เข้มแข็งขึ้นแหละบัดนี้นะ มันก็ไม่เพลอ เมื่ออารมณ์มันเช่นนั้น
กระทบกระทั่งต่อไปมันก็รู้สึกเฉยๆ ไม่ตื่นเต้นอะไรเลย เพราะมัน
มีกำลังสมาธิ กำลังสติ...(เทพจบ)

ที่มา: <https://youtu.be/Kb3b5mknEaY>